

Nyitány az egyetemi »Hamlet«-hez

Megjelent az egyetemi színjátszó társaság ismertető könyve

(A Délmagyarország munkatársától) Néhány nap múlva kerül bemutatásra a szegedi színház deszkáin az egyetemi hallgatók színjátszó társaságának előadásában Shakespeare tragédiája, a Hamlet. Amilyen gondtal, szeretettel és hittel készülnek a szegedi egyetem diákszínészei erre az előadásra, annyi ötlettel, művészetrel és gonddal kívánták feltámasztani a mai időkben azt a régi hagyományt, amely egy-egy diákelőadás előtt ismertető könyvecskékben jelentette meg mindazt a munkát, törekvést, amely a színpadon kívül játszódott le mindaddig a pillanatig, míg a munka eredménye életre nem kelt a színpadon. A régi, százados »Ismerető füzetek« felölelték az előadandó színdarab tartalmát, a munka menetét, tanulmányokat, hozzászólásokat közöltek, amelyek mint fel-fellobbanó lángok kísérték magát az előadást, fényt adva az előadás lelkének, a munka értékének. Ezt a hagyományos ismertető füzetet adták most ki a szegedi egyetem diákszínészei, feltámasztva ezzel nemcsak egy régi szép hagyományt, hanem utat jelölve meg a jövőre a színjátszó társaság színpadon kívüli munkája tekintetében.

Szent-Györgyi Albert:

•Ez a Hamlet bizonyágtétel...•

A művészi kiállítás ismertető könyvnek Szent-Györgyi Albert rektor írta az előszavát. Néhány szóban ismerteti annak a munkának célját, amelyet a szegedi egyetem diákjai maguk elé tűztek.

— A diákság összefogott egy új, gazdagabb diákelőadás megteremtésére — írja előszavában —, az egyetem és tanácsa két kézzel hozta a segítséget és adta meg a külső keretet, míg a professzori kar büszke örömmel vett tudomást a diákság új megindulásáról s teljes szívvel esatlakozott a mozgalomhoz. A Hamlet előadása egyik legfontosabb lépésünk ezen az úton. Akik annak rendezésében és előadásában résztvesznek, a dráma, az irodalom, a színjátszás szeretetét fogják egyetemünkkel magukkal vinni. De ez nem minden; magukkal viszik az önzetlen munkát, a baráti szellemet, a baráti együttműködés kulcsait is. Ez a Hamlet egyben bizonyágtétel is. Aki látta a diákokat az előkészítő munkánál... az nem kételkedik abban, hogy a mi ifjúságunkban megvannak azok a jellembeli tulajdonságok, amelyekre egy jobb, derűsebb, igazabb jövőt fel lehet építeni.

A szegedi egyetemi színjátszás jövője

Szent-Györgyi Albert meleg szeretettel irt sorait után Németh Antal nemzeti színházi igazgató tanulmánya következik a színházi kultúra és az állam, valamint a színháztudomány és az egyetem kapcsolatairól.

— Szükséges — mondja tanulmányában dr. Németh Antal —, hogy a színháztudományok egyetemi intézetei igaz és valódi misszionáriusokat neveljenek a dráma művészet művelésére, akik minden szempontból fel legyenek készülve s akik meg tudják teremteni a közvetlen kapcsolatot az elmélet és a gyakorlat között. Az egyetem, mint színháztudományi intézmény, nemcsak színvonalánál, hanem lényegénél és szelleménél fogva is bármilyen más eszköznél jobban biztosíthatja valamely nemzet színművészeti fejlődésének folytonosságát, mégpedig az egyetemenről kijövő ifjakon keresztül.

Vázolja ezután Németh Antal tanulmánya az európai országok színházpolitikáját, majd a szegedi egyetemi színjátszás jövőjével foglalkozva megállapítja, hogy az egyetemi színjátszás egyelőre még ifjúsági vállalkozás, de az egyetem felhívás tényezőinek irányítása mellett csirája lehet egy egyetemi színháztudományi intézménynek.

A világ diákszínpadjai

Sík Sándor a szegedi egyetemi színjátszó társaság munkájának és céljainak ismertetése mellett vázolja a diákszínjátszás múltját és jelenét az egész világon. Európa és Amerika számos egyetemén évtizedes hagyományokra tekinthet vissza az egyetemi színjátszás. A francia színjátszó diákok a Sorbonneon kezdték és a Chartres-i székes-egyház, meg a Notre Dame kapuboltjai alatt folytatták előadásait. Amerika négy főegyetemének önálló saját színháza van, a Yale-i egyetemnek nagytekintélyű színháztudományi intézete, a többi egyetemen többszáz színjátszó csoport működik. Olaszországban a Gruppi Universitari Fascisti-nek Firenzében saját színháza és színiiskolája van. Németország népi színjátszása nagyrészből az if-

juság buzgóságából indult meg. Angliában az egyetemi Settlement-mozgalom kezdte el az újítást és ma már a Cardiff-i leányfőiskolának is külön színjátszó egyesülete van. A leydeni, utrecht-i Lustrum-játékoknak egész Hollandiában nagy tekintélyük van.

Foglalkozik Sík Sándor professzor tanulmánya a magyar, majd külön a szegedi diákszínjátszással. A most megindult munkával kapcsolatban kiemeli, hogy tisztán művészi szempontból is üdvös lehet ez a szegedi kezdeményezés. Az új ideálok megvalósítása: a színpad hagyományait felújítani, a színjátszást a régi magasságba visszahelyezni és ugyanakkor a mai lélek hordozójává tenni ezt a fejlődéstől oly sok tekintetben elmaradt művészetet.

A szegedi színház és a szegedi diákszínészek

Kardoss Géza színigazgató írása következik a könyvből.

— Mint színházi szakember — írja Kardoss Géza — lelkesülő örömmel vettem tudomásul azt a híradást, hogy Szent-Györgyi Albert, az újjáalakított szegedi egyetem világhírű rektora, az ifjúság körében elvetette az egyetemi színjátszás magvait; a híradás bővülése csak fokozza lelkesedésem, míg végül az egyetem és az ifjúság formális megkeresése után létrejött a szegedi színház és a szegedi egyetem kapcsolata.

Kifejti ezután Kardoss, hogy ez a kapcsolat a jövőben odairányul, hogy egyfelől az ifjúság ünnepi keretek között szóhoz jut a színpadon, másrészt pedig a színház nézőterének is gyakrabban lesz megértő alkotóeleme. Az ifjúságnak ez a megmozdulása örömmel tölti el minden színházi ember szívét — írja Kardoss igazgató s annak a nézetének ad kifejezést tanulmánya további részében, hogy az ifjúság és a színház barátsága és közös munkája ugy erkölcsi, mint pedig anyagi tekintetben kielégítő eredményre fog vezetni.

— A magyar megújulás városában — fejezi be cikkét — Szegeden a színház és az egyetem nyilvános baráti kézfogása elé bizalommal és nemes szándékkal nézhet a város közönsége is, mert e szimbolikus kézfogásban egy szebb, egy vidulobb, pezsdülőbb színházi élet csirája rejlik.

Pak u Imrének, a könyv gondos szerkesztőjének értékes tanulmánya Hamlet világirodalmi jelentőségéről és a magyar színpadokon való megjelenéséről, Horváth István kiváló rendezői kvalitásokat eláruló széles vonalú és színháztudományon nyugvó nagy felkészültségű értekezése a szegedi »diák-Hamlet« rendezéséről, Szász Károlynak, az előadás Hamletjének intuitív megítélésével megírt tanulmánya a Hamletről, miniszerepről s végül Juhász Gyula »Shakespeare halála« című költeménye zárja le a most megjelent kitűnő könyvet, amely minden tekintetben méltó hírnöke a szegedi egyetem Hamlet-előadásának.

Kétszer annyian foglalkoznak Szegeden tüzfakereskedéssel, mint egy évvel ezelőtt

(A Délmagyarország munkatársától) Az egyes kereskedelmi ágakban folyamatban van a kereskedők kijelölése. A gabonánál, tüzfánál, cukornál, petróleumnál és a szesz italoknál történt meg eddig a kereskedők kijelölése, a közeli napokban a cipőárússal foglalkozó kereskedőket jelölik ki, majd pedig pár napon belül sor kerül a mosószappanárússal foglalkozó kereskedők kijelölésére is. Most van folyamatban a szénkereskedők kijelölése Szegeden.

A kijelöléseket a polgármester végzi, az iparhatóság javaslata alapján. A kijelölésekre vonatkozó miniszteri rendelet már megérkezett a városhoz és ebben az foglaltatik, hogy az eddigi irányelvek betartásával kell kijelölni az egyes szakmák kereskedőit.

Pár nap múlva kijelölik a szénkereskedőket. A szénárússal csak azok kapnak engedélyt, akik tüzfát is árusíthatnak, illetőleg a tüzfakereskedők közül jelölik ki a szénkereskedőket is. Már eddig is rengeteg kérelem érkezett az iparhatósághoz, hogy szénkereskedőknek jelöljék ki a kérelmezőket. Előrelátható azonban, hogy a kérelmezőknek csak egy részét fogják kijelölni, nehogy a szénkereskedelemben ugyanazok a hibák forduljanak elő, ami a faárússal körül most tapasztalható.

Jelenleg ugyanis az a helyzet Szegeden, hogy a tüzfáárússal foglalkozó nagy és kiskereskedők száma 140. Ez azt jelenti, hogy ezidőszent még egyszer annyian foglalkoznak a városban tüzfáárússal, mint azelőtt. A kijelölést megelőzően 72 volt a szegedi tüzfakereskedők száma és már akkor is hangoztatták a szakmabeliek, hogy meglehetősen sokan foglalkoznak tüzfáárússal Szegeden. Most e tekintetben még sokkalta rosszabb a helyzet, aránytalanul sok a tüzfakereskedő, mindamellett nap-nap után újabb kérelmek érkeznek az iparhatósághoz és tüzfakereskedés megnyitására kérnek engedélyt. Az iparhatóság ki is adja a jogosítványt, ha a kérelmező a feltételeknek megfelel és így előrelátható, hogy rövidesen még jobban megnövekedik a tüzfáárússal foglalkozó kereskedők száma.

A súlyos helyzetet akként kívánják orvosolni az érdekeltek, hogy átmenetileg szüntessék meg a fakeskedői jogosítványok kiadását. Ertesülésünk szerint maguk az érdekeltek fakeskedők azzal a kérelemmel fordulnak majd az iparhatósághoz, hogy tekintettel a tüzfakereskedők nagy számára, vezessék be a zártszámot Szegeden a tüzfakereskedésben. A zártszám bevezetése után azt jelentené, hogy hosszabb átmeneti időre nem adna ki az iparhatóság tüzfakereskedői jogosítványokat.

A képviselőház kiadta Wirthet és Grubert

Kedden kezdik tárgyalni a közellátást bűncselekményekről szóló javaslatot

Budapest, március 28. Mentelmi ügyeket tárgyalt a képviselőház mai ülésén. Ferenczy Tibor ismertette a mentelmi bizottság jelentését. A bizottság javasolja a jogerősen elítélt Wirth Károly mentelmi jogának felfüggesztését. A képviselőház a mentelmi bizottság jelentését egyhangúan elfogadta.

Gruber Lajos mentelmi ügyében a nyilasok kisebbségi véleményét terjesztettek elő, amelyben javasolták, hogy a börtönre ítélt képviselő mentelmi jogát jogerős szabadságvesztés végrehajtása céljából ne függessze fel a képviselőház.

Budinszky László azzal indokolta a véleményét, hogy Grubert a főkapitányság intézkedésére jogosulatlanul tartóztatták le. Gruber Lajos politikai bűncselekményt követett el, tehát indokolatlan, hogy egy törvényhozót a képviselőház szabadságvesztés büntetés végrehajtására kiadja.

A nyilas képviselő a továbbiakban alkotmányserőlemlről beszélt.

Maróthy-Meizler Károly: Visszaölnék a törvényt!

A kormánypart visszautasította ezt a közbeszólást. Maróthy-Meizlert az elnök rendreutasította.

Radočsny László igazságügyminiszter ezeket mondotta:

— Budinszky felolvasta az ötöstanácsi végzésnek rendelkező részét, amely az előzetes letartóztatásra vonatkozó indítvány elutasítását tárgyalta. Elmulasztotta azonban ismertetni az indokolást, ezért szóról-szóra felolvastam „Jogerős ítélet meghozatal után már nem előzetes letartóztatásnak, hanem a kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának van helye.“

A Ház ezután Gruber Lajos mentelmi jogát felfüggesztette.

A képviselőház vita nélkül hozzájárult a miniszterelnök előterjesztéséhez és a kormány kivételes hatalmát 1911. szeptember 2-ig meghosszabbította.

A képviselőház kedden tartja legközelebbi ülését. Ekkor döntenek a Wintershall berlini cég által alapítandó magyar részvénytársaság részére biztosított adó- és illeték-kedvezmények tárgyában, ezenkívül a napirendre tűzte a képviselőház a közellátás érdekelt veszélyeztető cselekmények büntetéséről szóló törvényjavaslatot.

FAGYLA TSZEZONUNKAT
mal naptól megkezdjük

nagy választék kapható TÖLCSERI cukrász,
Tisza Lajos körút 34 szám. 299